

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Veselí nad Moravou

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Veselí nad Moravou se nachází v jihovýchodní části Jihomoravského kraje. Tvoří tak 1 z 21ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje. SO ORP Veselí nad Moravou lze stručně charakterizovat následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 22 obcí (což je 10. nejvyšší počet kraje);
- v dotčeném území žije celkem 38.931 obyvatel, z toho 11.471 v jádrovém městě;
- hustota osídlení obvodu (114 obyv./km²) je podprůměrná;
- rozloha necelých 343 km² odpovídá průměru kraje.

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Veselí nad Moravou	22	38931	11471	343
Znojmo	111	91197	33964	1242
Hustopeče	28	35503	5883	355
Slavkov u Brna	18	22055	6224	158
Moravský Krumlov	33	22235	5893	348
Pohořelice	13	13439	4678	195
Mikulov	17	19695	7410	244
Tišnov	59	29778	8849	342
Bučovice	20	15932	6450	171
Vyškov	42	51778	21496	547
Boskovice	73	51378	11446	511
Kyjov	42	55832	11483	470
Břeclav	18	59742	24925	439
Ivančice	17	24042	9604	172
Rosice	24	24904	5790	174
Blansko	43	55976	20841	351
Židlochovice	24	31050	3615	194
Šlapanice	40	63498	7076	343
Hodonín	18	61402	25094	286
Kuřim	10	21956	10814	77
Brno	1	378327	378327	230
Průměr za kraj	32	55650	-----	343

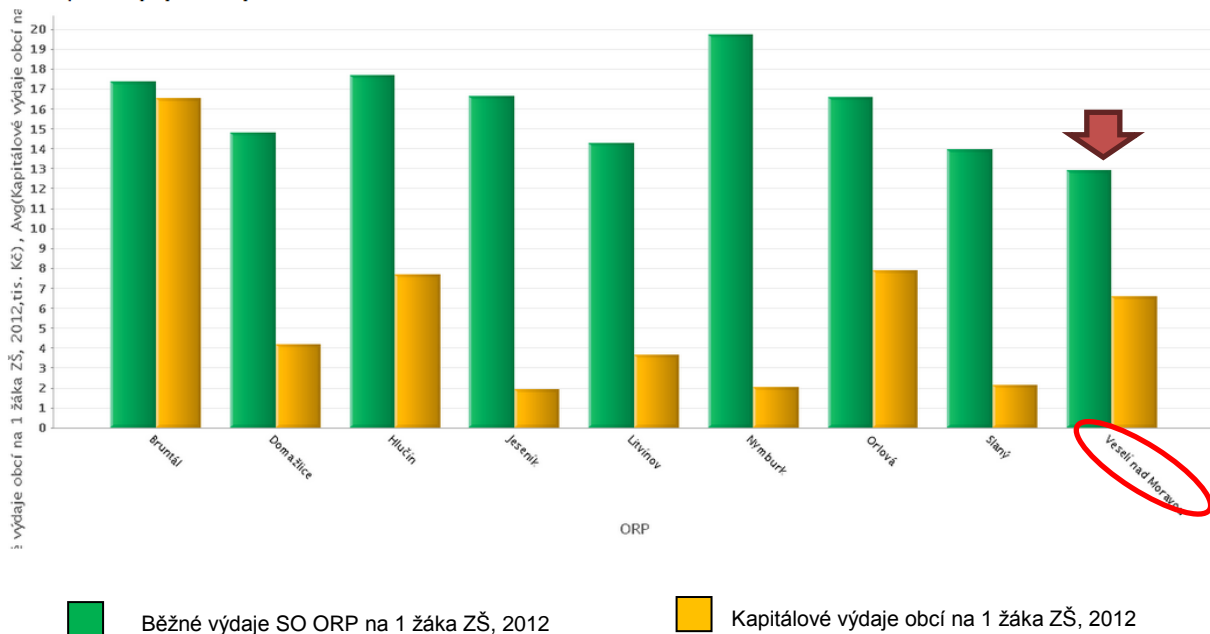
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obcí SO, počtem obyvatel jádrového města a počtem obyvatel SO):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 38.000 až 41.000 obyvatel (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Bruntál, Hlučín, Orlová, Jeseník, Domažlice, Nymburk, Slaný, Litvínov);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 22 až 23 obcí (celkem 9 srovnatelných SO ORP: Dačice, Kostelec nad Orlicí, Nový Bydžov, Semily, Hlinsko, Lanškroun, Mnichovo Hradiště, Sedlčany, Ústí nad Labem);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 11.000 až 11.500 (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Boskovice, Kyjov, Prachatice, Rychnov nad Kněžnou, Domažlice, Sušice, Rumburk).

2. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání je zajímavé srovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky základních škol** mezi správními obvody dle kritéria počtu obyvatel SO. Zatímco výše běžných výdajů SO ORP Veselí nad Moravou je nejnižší ve skupině SO s hodnotou 12,94 tis. Kč/žáka, hodnotou kapitálových výdajů na žáky ZŠ (6,56 tis. Kč/žáka) se řadí ke čtveřici obvodů s nejvyšší dosaženou úrovní parametru. Situaci znázorňuje obrázek 1.

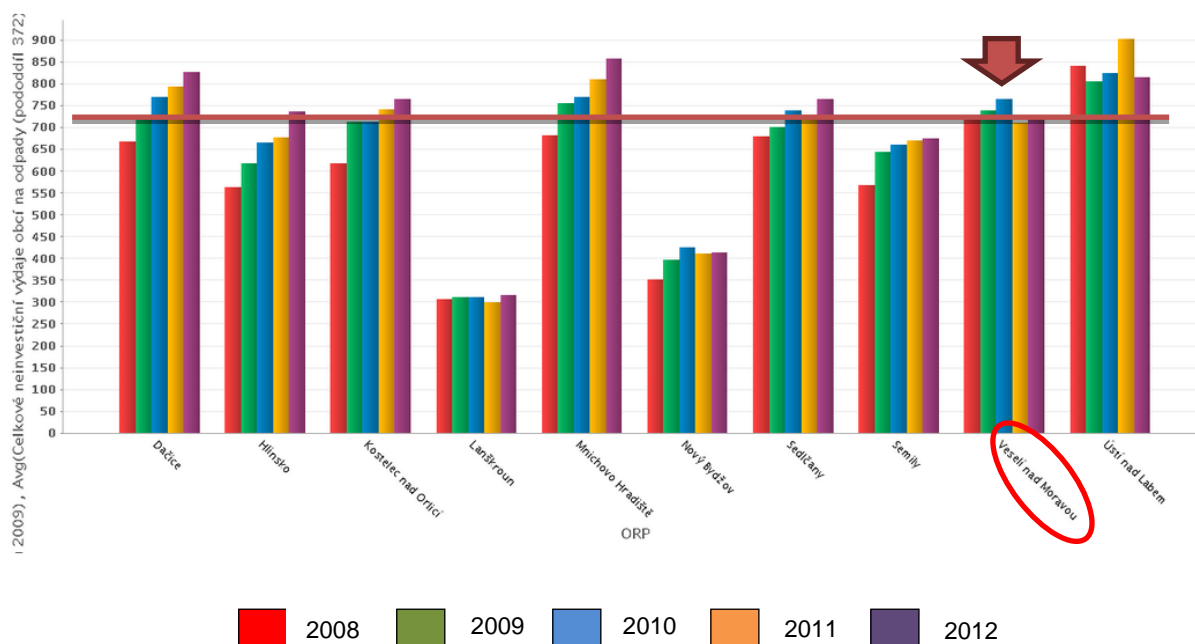
Obrázek 1: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 38 – 41 tis.) na žáka ZŠ (v tis. Kč)

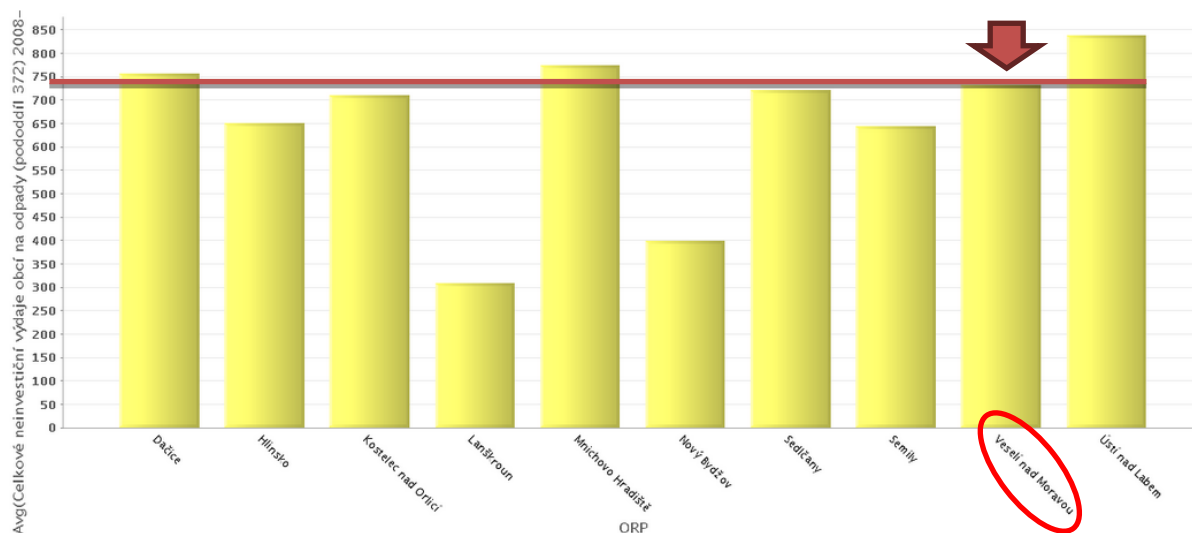
3. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné porovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady**. Hodnoty dosažené obvodem ve sledované skupině vybraných SO ORP se každoročně řadí k těm nejvyšším. To dokládá i jejich průměrná úroveň, která dosahuje výše ca 731 Kč/obyv./rok. Přičemž do budoucna lze očekávat, že si SO ORP Veselí nad Moravou dosaženou úroveň ukazatele udrží, vzhledem k dosavadní relativně stabilní výši ukazatele. Viz obrázky 2 a 3.

Obrázek 2: Celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 22 – 23) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

Obrázek 3: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP ((kritérium: počet obcí v SO ORP 22 – 23) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

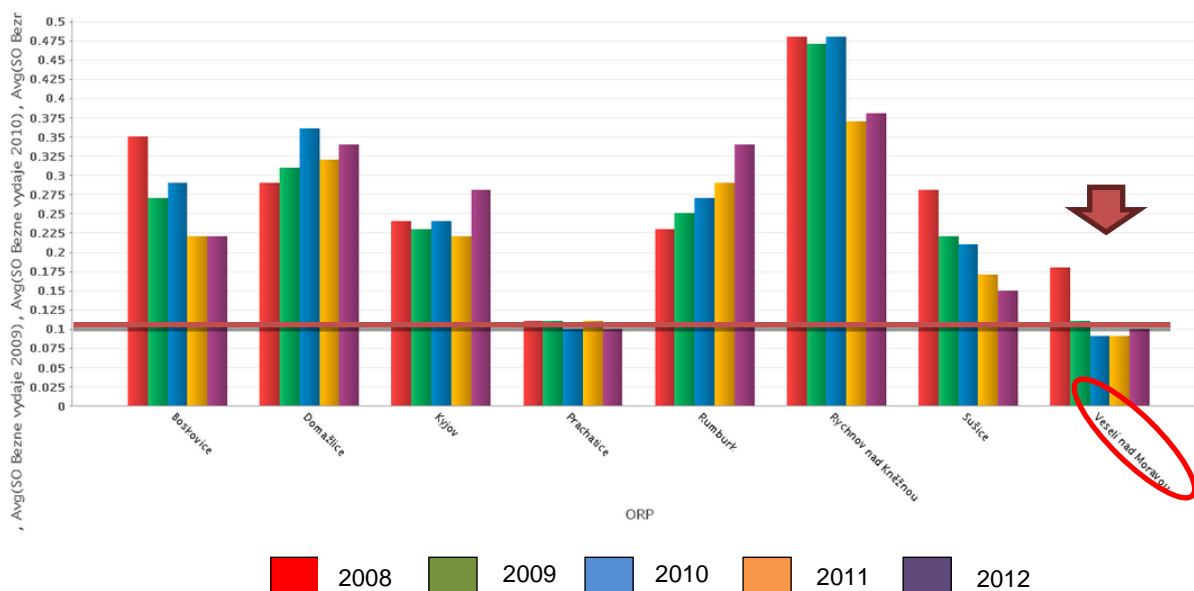

4. Sociální služby

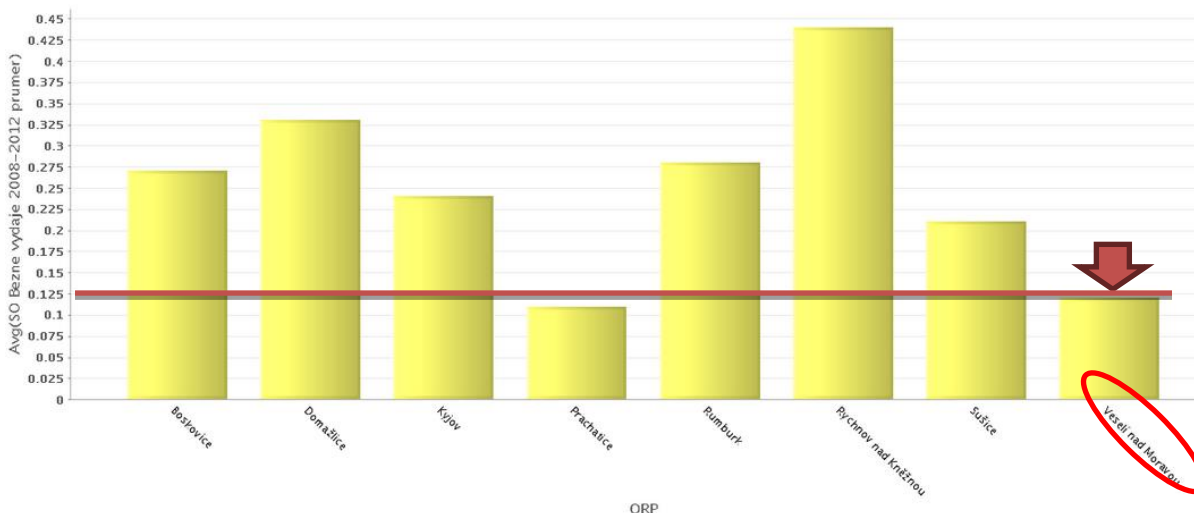
Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných** a kapitálových **výdajů na obyvatele**. Lze konstatovat, že SO ORP Veselí nad Moravou dosahuje ve *Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

sledovaném období u vybraného vzorku SO ORP jedněch z nejnižších hodnot běžných výdajů (v průměru 0,12 tis. Kč/obyv./rok). Jejich výše měla navíc klesající tendenci v letech 2008-2010. Situaci znázorňují obrázky 4 a 5.

Obrázek 4: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11 – 11,5 tis. obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

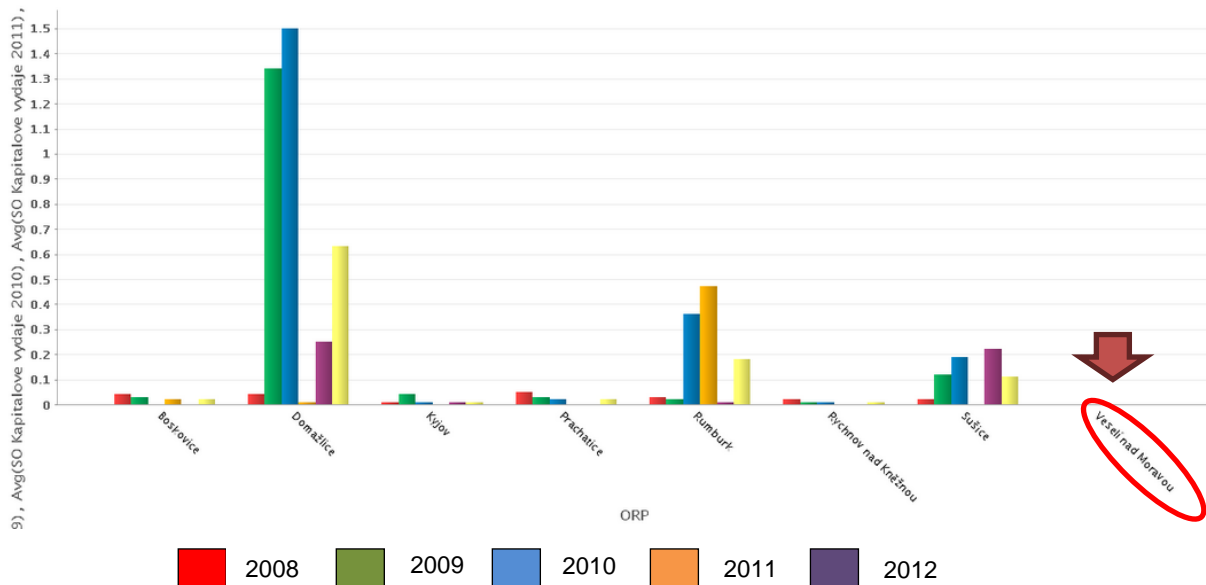
Obrázek 5: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11 – 11,5 tis. obyv.) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Zcela limitní je pak situace při pohledu na **kapitálové**, tj. investiční **výdaje** na sociální služby SO ORP Veselí nad Moravou, které dosahují **nulové hodnoty** ve všech sledovaných letech 2008-2012 (!). I když některé další srovnávané SO ORP také

nevykazují velké investiční výdaje na sociální služby, přesto byly v této oblasti alespoň minimálně aktivní. Viz obrázek 6.

Obrázek 6: Kapitálové výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11 – 11,5 tis. obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP VESELÍ NAD MORAVOU	
základní charakteristika	<p>v Jihomoravském kraji disponuje správní obvod ORP Veselí nad Moravou:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou odpovídající průměru kraje podprůměrnou hustotu osídlení
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> nízká úroveň běžných výdajů na žáky ZŠ a naopak vysoká úroveň kapitálových výdajů na žáky ZŠ
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> stabilní výše celkových neinvestičních výdajů na odpady a jejich poměrně vysoké dosažené hodnoty
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> nízké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele nulové kapitálové výdaje na sociální služby

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad